

UDK 811.163.42'27

811.163.42'373.232.1

Prethodno priopćenje

Rukopis primljen 23. IV. 2025.

Prihvaćen za tisak 10. X. 2025.

<https://doi.org/10.31724/rihjj.51.1.14>

Slavica Vrsaljko

Josip Lasić

Sveučilište u Zadru, Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja

Ulica dr Franje Tuđmana 24i, HR-23000 Zadar

<https://orcid.org/0009-0001-3075-6437>

<https://orcid.org/0000-0001-5254-7903>

slavicav@unizd.hr

jlasic22@unizd.hr

MOJE NAJMOĆNIJE ORUŽJE BIT ĆE MOJ GOVOR – SOCIOONOMASTIČKA I STILOJEZIČNA OBILJEŽJA NADIMAKA I KOMENTARA NA DRUŠTVENIM MREŽAMA

Društvene mreže postale su središnja mjesta komunikacije suvremenoga svijeta. Pokretanje *Facebooka* 2004. izazvat će revoluciju komuniciranja u tzv. virtualnome prostoru pa su danas, uz pomalo zastarjeli *Facebook*, aktualn(ij)e mreže za komunikaciju *You Tube*, *Instagram*, *Tik Tok*, *Snap-chat* i dr. Načinom funkcioniranja dovele su do niza promjena komunikacijske paradigme jer omogućuju milijunima korisnika istodobno praćenje i sudjelovanje u komunikaciji. Zajedničko im je obilježje obveza registracije i kreiranje profila korisnika. Registracijom se izabire nadimak (engl. *nickname*) kako bi se sudjelovalo u komunikaciji, praćenju ili traženju informacija i sadržaja u virtualnome prostoru. Registrirani korisnik (engl. *user*) može sudjelovati kao kreator tema i rasprava pa se upravo taj aspekt komunikacije razmatra u radu. Naime, na primjeru studije slučaja (engl. *case study*) promatra se jezično ponašanje registriranih korisnika na dvjema izabranim društvenim mrežama, a putem rasprave nastale u komentarima nakon objave izvanredne vijesti (engl. *breaking news*) u ožujku 2024. godine.¹ U istraživački fokus stavljaju se i analiziraju: (1) kreirani nadimci korisnika i (2) jezik i stil komentiranja.

¹ Izvanredna vijest (engl. *breaking news*) – kao poticaj medijska je objava od 15. ožujka 2024. da će tadašnji (sadašnji) predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović krenuti u izbornu utrku za mjesto hrvatskoga

1. Uvod

Društvene mreže promijenile su komunikacijsku paradigmu čovječanstva i danas su postale prostori rasprava, komentiranja i nerijetko verbalne bojišnice među neistomišljenicima. Tako bi se ukratko mogla opisati slika komunikacije u virtualnome prostoru.² Samo definiranje društvenih mreža ima inicijalno uporište u prethodno stečenoj slobodi govora u prostoru povezivanja određenih korisnika i stoga su zanimljiv konstrukt. Omogućuju promatranje brojnih fenomena koji nisu zabilježeni u prijašnjem svijetu komuniciranja (Hutchby 2005; Grbavac i Grbavac 2014), posebice u informiranju o izvjesnome događaju u stvarnome vremenu u svim krajevima svijeta³ (Castells 2003; Osmanbegović 2011). *Breaking news* (hrv. izvanredna vijest) najčešća je forma širenja informacija koja izaziva korisnike na komentiranje. Dalje se uzimaju komentari kao proizvod te društvene interakcije i kao takvi istraživačka su baza koja potvrđuje činjenicu kako izvanredna vijest može motivirati postanak komentara u virtualnome prostoru. Promatrano s evolucijskoga aspekta čovjek se komentiranjem potvrđuje kao društveno biće (Vidak 2014: 49; Kurtalić 2018) i to je komentiranje iz lingvističkoga aspekta moguće promatrati brojnim iskazanim jezičnim i izvanjezičnim elementima (Praprotnik 2004; 2007). Za potrebe rada izabrana su korisnička imena (nadimci) i prateći komentari izvanredne vijesti iz ožujka 2024. kako bi se opisale značajke nadimaka i komentara na društvenim mrežama.

2. Teorijski pristup(i) komentarima i nadimcima na društvenim mrežama

Internet je doveo do brzih izmjena u svijetu računalno posredovane komunikacije (engl. *computer-mediated communication*) jer će takvo komuniciranje u kratkome vremenu ući u sva područja svakodnevice, posebice od trenutka

predsjednika vlade na izborima koji su održani 17. travnja 2024. Portali su vijest prenijeli s naslovom *Moje najmoćnije oružje bit će moj govor* i kao takav je korišten u naslovu rada.

² Sintagme *virtualni prostor* i *društvene mreže* dalje u tekstu podrazumijevaju prostore univerzalne komunikacije u umreženome društvu koje je stvorio internet. U radu se promatraju dva izdanja (internetski medijski portali) *Index.hr* i *24sata* dostupni na <https://www.index.hr/> i <https://www.24sata.hr/>.

³ Povijesno se izvještavanje u realnome vremenu (engl. *in real time*) može pratiti od 11. rujna 2001. i terorističkoga napada u New Yorku.

kada je računalo zamijenilo mobilni uređaj i bežično umrežavanje (engl. *wireless fidelity*, pokratom Wi-Fi). Ta tehnološka revolucija počela je sredinom dvijetisućitih i danas je osnovni način komuniciranja osiguran dostupnošću i brzinom bežične mreže. Pokretna računala i mobiteli preuzeli su posredničku ulogu nekadašnjega računala i tehnološkim inovacijama stvorili nove pristupe komunikaciji. Jezik je kao osnovno oruđe svake komunikacije (bio) podložan prihvaćanju i odbacivanju inovacija, posebice u pisanome obliku. Prije dva i pol desetljeća David Crystal (2001: 13) navodi da su tada najzastupljeniji u komunikaciji bili elektronička pošta (engl. *e-mail*), sinkrone pričalice (engl. *chat-rooms*), asinkroni diskusijski forumi (engl. *discussion forums*), virtualni svjetovi (engl. *virtual worlds*) i mrežne stranice (engl. *web pages*). Danas su zamijenjeni tehnološki bržim i jednostavnijim načinima aktiviranjem besplatne aplikacije iza koje stoje mrežna (engl. *on-line/online*) izdanja nekadašnjih tiskanih medija. Crystal je istaknuo da će tadašnji računalno dostupni modeli komunikacije dovesti do promjena u jezičnome ponašanju na individualnoj i općedruštvenoj razini, pa je tako današnji svijet mrežnoga komuniciranja otvorio prostore za jezična istraživanja. Jezik i jezično ponašanje današnjega čovjeka u javnome prostoru predvidio je i Škiljan (2000: 9–11) naglašavajući u uvodnoj studiji *Javnoga jezika* kako će budućnost kreirati u javnome prostoru nove jezične trendove i vrijednosti. Jezični trendovi posebice su vidljivi u komunikaciji na društvenim mrežama koje su danas središnje mjesto primanja i davanja informacija gdje se pak ogledaju odnosi pojedin(a)ca prema vlastitome i grupnome jezičnome i kulturnome identitetu. Osim davanja informacija mreže su otvorile prostore stalne jezične interakcije formirane (umjetno kreirane) među „govornicima” u virtualnome prostoru (Praprotnik 2004; 2007). Engleski leksem *netspeak* za kratice korištene u internetskoj komunikaciji danas je prerastao u *govor na društvenim mrežama*. Iz te se nepregledne količine govora izdvajaju nadimci i komentari jer su sociološki i lingvistički najvidljivije odrednice suvremenoga *netspeaka*. Susret dviju znanosti u novim medijima, sociologije i lingvistike, teorijski je postavljao, od kraja osamdesetih, Norman Fairclough opisujući kritičke analize diskursa (Fairclough 1989; 1995; 1996; 2001). Smjernice koje je postavio za analizu diskursa, ponajprije u *pisanome govoru*, korisne su danas i u pristupima analizi nadimaka i komentara. Kako je samo istraživanje usko povezano s društvenim ponašanjem i interakcijom u zajedničkome (virtualnome) prostoru, pomogli su u teorijskome pristupu fenomenu nadimaka i komentara i sociološke

studije Iana Hutchbyja (1996; 2001; 2005) jer su iz društvene uvjetovane izvanjezičnosti izdvojeni jezikom (o)pisani elementi. Takvim povezivanjem ovo je interdisciplinarno istraživanje postavljeno između Hutchbyjeva sociološkoga i Faircloughova lingvističkoga promatranja jezičnoga u izvanjezičnosti društvenih mreža – dalje u radu na izabranome korpusu nadimaka i komentara.

3. Metodologija rada i slijed istraživanja

Istraživanje je započelo objavom izvanredne vijesti na otvorenim društvenim mrežama i portalima u Republici Hrvatskoj. Izvanredna vijest izazvala je reakcije registriranih korisnika i motivirala kreiranje stotina komentara. Za potrebe rada paralelno su prikupljeni komentari na izvanrednu vijest iz dvaju medijskih izvora.⁴ Prikupljanje je trajalo dvadeset i četiri sata od objave izvanredne vijesti i tako je stvoren zaokružen korpus. U sljedećemu koraku izdvojeni su nadimci korisnika. U radu se predstavljaju rezultati istraživanja dviju sastavnica obrađenih komentara: (1) nadimci komentatora u skladu s metodološkim i teorijskim načelima u suvremenim socioonomastičkim istraživanjima (Ainiala i Östman 2017) i (2) stilojezična obilježja komentara prema utvrđenoj klasifikacijskome slijedu (Crystal 2001; Silić 2006). Analiza je potvrdila da su (1) nadimci i (2) stilojezična obilježja komentara danas bogata jezična (govorna) građa za višeslojna promatranja jezične i izvanjezične (sve)virtualne stvarnosti.

Korištena metoda studije slučaja podrazumijeva analizu specifične pojave, procesa ili događaja za razjašnjavanje pojedinih fenomena i donošenje relevantnih zaključaka, pa je kao takva, preko izvanredne vijesti objavljene na internetskim portalima, bila pogodna za metodološko uspostavljanje istraživačkih faza:

- (1) dvadesetčetverosatno paralelno prikupljanje komentara s dvaju mrežnih medija
- (2) izdvajanje komentara od nadimka iz prikupljene građe
- (3) paralelna klasifikacija izdvojenih komentara s jedne i nadimaka s druge strane
- (4) socioonomastička analiza nadimaka

⁴ Izdvojeni su mrežni mediji <https://www.index.hr/> i <https://www.24sata.hr/>.

- (5) jezično-stilska analiza komentara
- (6) donošenje zajedničkih zaključaka temeljem provedene socioonomastičke analize nadimaka i jezično-stilske analize komentara.

U nastavku se donosi socioonomastička analiza nadimaka i jezično-stilska analiza komentara prikupljenih i postavljenih metodološkim okvirom studije slučaja.

4. Analiza

4.1. Socioonomastička obilježja

Nadimci su prema tradicionalnoj, ustaljenoj podjeli u antroponimiji, za razliku od osobnih imena i prezimena, neobvezni dio suvremene službene antroponimijske formule (Šimunović 2003: 421). Činjenica da nadimci nisu dio službene antroponimijske formule učinila ih je lingvistički izazovnijima od osobnih imena i prezimena jer su strukturom i postanjem odraz slobodnoga kreiranja i postanka.

Nadimke na društvenim mrežama stvaraju sami korisnici, karakterizira ih afektivni naboj i jasna motivacija te dobro čuvaju leksičku semantiku (Vodanović 2017: 140; Čilaš Šimpraga 2011: 21). Virtualna stvarnost odredila je odmak od tradicionalnoga pogleda na postanak nadim(a)ka uzmu li se u promatranje kreirani nadimci korisnika društvenih mreža. Osnovno (i prvo) pravilo ulaska u virtualni svijet društvenih mreža kreiranje je nadimka. Pojedinaac ga (korisnik) izabire svojevolljno i samostalno, a uspostavljeni (mrežni) nadimak nije proizvod okoline već je odraz individualne motivacije i kreativnosti budućega vlasnika nadimka (korisničkoga imena), odnosno nadimci korisnika društvenih mreža od tradicionalnih se nadimaka razlikuju po tome što ih nositelji nadijevaju sami sebi, a ne nadijeva im ih netko drugi. Stoga, takav proces postanka nadimka u virtualno posredovanoj komunikaciji danas traži nova metodološka rješenja za analizu i opise u jezikoslovlju.

Finski lingvisti Ainiala i Östman razvili su na primjeru suvremenih pojava i postupaka imenovanja u finskoj antroponimiji održiv teorijski okvir. Ustaljuju prije uspostavljeno terminološko određenje socioonomastike preuzeto od Milroya i Gordona (2003) kao područja za proučavanje suvremene antroponimije postav-

ljene u okvir sociolingvistike.⁵ Socioonomastički pristup osigurava ispitivanje raznolikosti postanka nadimaka koje danas uvjetuju (i motiviraju) različiti društveni, kulturni i situacijski konteksti kreirani u virtualnome svijetu. U uvodnome tekstu knjige *Socioonomastics and pragmatics: The pragmatics of names* Milroya i Gordona (2003) autori ističu kako novo vrijeme traži nove pristupe u antroponomastičkim istraživanjima. Posebice nadimci koje u ovodobnome prostoru određuju nove karakteristike kao što su semantičnost, emocionalnost, ekspresivnost, spontanost, promjenjivost i kratkoročna stabilnost, a koje pri izboru nadimaka pojedinci sebi dodjeljuju (Ainiala i Östman 2017: 1–18; Khan 2018: 456–465). Navedene karakteristike u imenovanjima, posebice u postanku nadimaka, u hrvatskome jezikoslovlju nagovještavaju raniji lingvistički prinosi u radovima Brozović Rončević i Žic Fuchs (2003–2004) i Pintarić (2010). Ističu kako će u budućnosti razgovorni jezik biti središnji izvor lingvističkih i onomastičkih opisa, a nadimci autora komentara upravo su to područje razgovornoga jezika u svijetu suvremenoga umreženog svijeta.

U nastavku se donose rezultati analize prikupljenih nadimaka korisnika na dvama mrežnim medijima i opisuju se usklađeni sa socioonomastičkim smjernicama djelomično preuzetima iz finskoga (Ainiala 2016; Ainiala i Nevala 2023), poljskoga (Cieślukowa 1992; 1998 i Kosyl 1993: 435) i španjolskoga jezika (Fernández Juncal 2018). Za potrebe istraživanja izdvojeno je iz komentara, preuzetih s mrežnih medija *Indeks* i *24 sata*, dvjesto osamdeset i devet (289) nadimaka. U prvoj su selekciji isključeni iz daljnega istraživanja nadimci koji sadržavaju prepoznatljivo osobno ime i prezime. U drugoj su selekciji isključeni nadimci nejasne strukture i motivacije postanka. Nakon treće selekcije izdvojeni su za analizu oni nadimci koji u strukturi sadržavaju veliko slovo čime su potvrđeni kao novonastali onimi. Nakon triju izvršenih selekcija zaključen je korpus sa sto i sedamdeset (170) nadimaka. Analiziraju se nadimci u skladu sa socioonomastičkim pogledima na antroponime umreženoga (virtualnoga) svijeta, a njihova je osnovna karakteristika da ih korisnik dodjeljuje sebi i proizvod su osobne kreacije pojedinca. To je osnovna razlika u tradicionalnome i suvremenome postupku postanka nadimaka. Van Langendonck (2007: 168) predlaže opise triju slojeva u pojedinome nadimku – njegov pragmatički, semantički i sintak-

⁵ Kako u hrvatskome jezikoslovnome nazivlju još nije ustaljen ovaj termin, dalje se u radu koristi oblik socioonomastika.

tički sloj. Nadimke preuzete s mrežnih medija nije bilo moguće staviti u van Langndonckov opis triju slojeva, pa se oni zbog svoje jezične i izvanjezične složenosti opisuju po razrađenoj klasifikaciji sastavljenoj prema jezično-gramatičkoj strukturi nadimka (dalje pod (1)), izvanjezičnoj stvarnosti vidljivoj u motivaciji postanka nadimka (dalje pod (2)) i socioonomastičkoj kontekstualizaciji u postanku nadimka (dalje pod (3))⁶:

(1) jezično-gramatička struktura nadimaka

(1a) brojnost sastavnica u nadimku

(a) dvorječni

Agent Sova, Ajem Runner, Al Capone, Alija Sirotanović, Alo Alo, Andrey Vučyc, Ariel Ben, Arpad Boni, Bečki Konjušar, Boss Meg, Bratstvo Jedinstvo, Chucky Norry, Cole Phelps, Crovatius Crovatinovich, Cynical Bstard, Čarobnjak Livaja, Čif Torrente, Čudna Biljka, Devet Šest, Dynasty Anii, Draž Katalenić, Eddy Fortunato, El Cabre, En Nar, Eu Direct, Fabio Cappelo, Flash Gordon, Fo Zhon, Foto Dokumentacija, Fuj Fuj, Gabrijela J, Gigo Gogs, Giorgio Tishma, Hernandez Babika, Il Postino, Isus Krist, Ivo Ivić, Ivo Ivo, Ivo Robić, Izvršni Dopredsjednik, Jan Picsti, Joe Curton, Joe Kakica, Johan Penisic, John Smith, John Wayne, John Wick, Johnny Quid, Jordan Air, Juraj Dalmatinac, Klaun Klaun, Ko Kolo, Kripto Kinta, Krt ica, Lepa Lukic, Les Claypool, Lički Krkan, Ludi Milojko, Ljevičarska Plačičkapi, MALO TE, Maminjo Kralj, Mar Mat, Margaret Tračer, Martin Muhica, Mate Katriga, Mate Matun, Metzuzalem II, Mosa Loma, Mostar HRHB, Mount Neverrest, Mrgud Luka, Mutija Bubić, Nadzorna Stanica, Nakitu Minajashi, Nakitu Michichi, Nebitan Ja, Neurotično Govedo, Nix Pix, Nova Zora, Objektivni Pokazatelj, Odnija Prišu, Okljež Muguđ, Old Domo, Old Firm, Pavao Sveti, Perun Veles, Pjer Kardin, Polarni Pas, Pomper Težoro, Pro Palestinac, Prometej Tvrtko, Protiv Rata, Pukštas Dambrauskas, Ripper Ro, River Finiks, Robert Trener, Rock Dick, Roland Great, Roland Rolandic, Satan Panonski, Serkedžija Karaklajić, Sin Pripobožni, Slava Ukrajini,

⁶ Jezična raslojenost i višejezičnost nisu postavljeni u klasifikacijske razrede jer ta specifičnost u postupcima postanka nadimaka u mrežnoj komunikaciji zahtijeva temeljito zasebno istraživanje. Naime, gotovo u svim nadimcima koji su izdvojeni u prvome selektiranju građe pronalaze se elementi drugoga, stranoga jezika, poglavito elementi preuzeti iz engleskoga jezika, od fonoloških, morfoloških, tvorbenih i sintaktičkih do leksičko-semantičkih izravnih preuzimanja.

Slavka Radosna, Slučajni Prolaznik, Snoopy Schneuffer, Stari Pjer, Stephan Grgoinamol, Steve Sanders, Stomu Gromova, Svarog Svarog, Šokac Boem, Štefek Stepinec, Tamo Neki, Toni Prconi, Tony Montana, Trazi Dobices, Valerije Dioklecijan, Vardzireb Rim, Vladolf Putler, Vrlo Važan, Vučja Jazbina, Zagor Tenei, Zen Komenter, Zlatan Keš, Zlatan Krupić, Žika Vodeničar, Žorž

(b) trorječni

Anemija u Gaćama, DI SI RADOSTI, Glavoć na Brudet, Istina Samo istina, Iz Vedra Neba, Jozef Manolic III, Kulture i Napretka, Nikad kao Bane, Nitko I Nista, Ovca Koja Bleji, Probaa 49 Proba, Rory RI Vid, Southern Fact Checker, Theodore John Kaczynski, Uvijek Svoj 22, Vuk Wegeta Rihannac, 1987 freezeyou SIROTANOVIC

(c) četverorječni

Istančan Ukus za Neukus, Judge Jozef Radoslav Drekk

(d) peterorječni

Putler i Trumpler se Prče, Volim te Grade Jedini Moj

(e) interpunkcijski znak, pokrata, inicijali i prefiksoid kao sastavnice nadimka

...On Ja, Andrej Pickousti (AP), DD, D Malina, Gabrijela J, Giovanni G, h o, li Dd, IK JB, J. Bezbožny, Kangarooster <3, Kripto Kinta, Na K, Perperius P, Q Borg, Terminator X, XXX YYY, Žnj 11, Foto- Dokumentacija

(1b) gramatički sastav dvorječnih nadimaka⁷

(a) imenica + imenica:

Agent Sova, Bratstvo Jedinstvo, Klaun Klaun, Šokac Boem

(b) pridjev + imenica:

Bečki Konjušar, Čudna Biljka, Izvršni Dopredsjednik, Lički Krkan, Ludi Milojko, Ljevičarska Plačičkapi, Nadzorna Stanica, Neurotično Govedo, Nova Zora, Objektivni Pokazatelj, Polarni Pas, Slučajni Prolaznik, Vučja Jazbina, Zlatan Keš

(c) imenica rastavljena na slogove:

Ko Kolo, Krt Ica

(d) imenica + pridjev:

Sin Pripobožni

⁷ Kao kriterij za klasifikaciju uzima se vrsta riječi koja se kao prvi dio pojavljuje u pojedinome izdvojenome dvorječnome nadimku.

(e) pridjev + zamjenica:

MALO TE, Nebitan Ja

(f) prilog + zamjenica

Tamo Neki, Malo Te

(g) prilog + pridjev

Vrlo Važan

(h) prijedlog + imenica:

Protiv Rata

(i) glagol + imenica:

Odnija Prišu

(j) broj + broj:

Devet Šest

(k) uzvik + uzvik:

Alo Alo, Fuj Fuj

(l) antropimske novotvorenice postale od više vrsta riječi:⁸

prijedlog + imenica + prijedlog + glagol: *Nakitu Minajashi*; prijedlog + imenica + zamjenica + glagol: *Nakitu Michichi*; pridjev + pridjev: *Slavka Radosna*; glavni broj + zamjenica + imenica: *Stomu Gromova*; glagol + glagol: *Trazi Dobices*.

Nadimci korisnika dvaju mrežnih medija, promatrani kroz dvadesetčetverosatno nizanje komentara na izvanrednu vijest objavljenu sredinom ožujka 2024. godine, potvrdili su vezu s normiranim načelima o velikome slovu u antroponimima. Po tome su velikome slovu izdvojeni nadimci iz promatrane baze jer su time potvrđeni kao dijelovi hrvatskoga antroponimijskoga sustava. Najviše je nadimaka sastavljenih od dviju riječi te je znatno manje zastupljena struktura od troječnih i onih sastavljenih od četiriju i više riječi. Izdvajaju se strukturom i nadimci koji u sastavu imaju neantroponimijska obilježja: interpunkcijski znakovi (... *On Ja, Kangarooster <3*), brojke (*Uvijek Svoj 22, Vuk Wegeta Rihannac, 1987 freezeyou SIROTANOVIC* i dr.), inicijali (DD), strani grafemi (*Q*

⁸ Iz izdvojenih primjera u ovoj se skupini nadimaka iščitavaju vrste riječi koje su kreirale novotvorenice koje pak funkcioniraju u promatranome mediju kao nadimak.

Borg, Terminator X, XXX YYY), samo velika slova (*MALO TE, DI SI RADOSTI* i dr.). U kreiranju dvorječnih nadimaka vidljive su gotovo sve promjenjive vrste riječi. Najbrojniji su pridjevi u kombinaciji s imenicom (*Bečki Konjušar, Čudna Biljka, Izvršni Dopredsjednik, Lički Krkan, Ludi Milojko, Ljevičarska Plačičkapi, Nadzorna Stanica, Neurotično Govedo, Nova Zora, Objektivni Pokazatelj, Polarni Pas, Slučajni Prolaznik, Vučja Jazbina, Zlatan Keš*), s tim da je zabilježen jedan primjer nastao kombiniranjem imenica + pridjev (*Sin Pripobožni*), te imenice u kombinaciji s drugom imenicom (*Agent Sova, Bratstvo Jedinstvo, Klaun Klaun, Šokac Boem*). Ostale su kombinacije vrsta riječi zastupljene tek u dvama primjerima i to: pridjev + zamjenica (*MALO TE, Nebitan Ja*). Glagoli i brojevi vidljivi su tek na primjerima: glagol + imenica: *Odnija Prišu*; broj + broj: *Devet Šest*. Nepromjenjive riječi u nadimcima neznatno su zastupljene u promatranome korpusu, i to u kombinacijama s promjenjivim vrstama riječi: prilog + pridjev (*Vrlo Važan*), prijedlog + imenica (*Protiv Rata*) i prilog + zamjenica (*Malo Te*) te dvama primjerima nadimaka nastalih od uzvika (*Alo Alo* i *Fuj Fuj*).

(2) izvanjezična stvarnost u motivaciji nadimka

(a) ljudi⁹

Al Capone, Alija Sirotanović, Andrey Vučyć, Chucky Norry, Cole Phelps, Čarobnjak Livaja, Draž Katalenić, Fabio Cappelo, Flash Gordon, Isus Krist, Ivo Robić, John Wayne, Jordan Air, Juraj Dalmatinac, Lepa Lukic, Maminjo Kralj, Margaret Tračer, Metuzalem II, Mutija Bubić, Pavao Sveti, Pjer Kardin, Prometej Tvrtko, Pukštas Dambrauskas, River Finiks, Satan Panonski, Steve Sanders, Svarog Svarog, Štefek Stepinec, Valerije Dioklecijan, Vladolf Putler, Zagor Tenei

(b) mjesta:

Mostar HRHB, Mount Neverrest

(c) događaji:

⁹ U klasifikacijskoj razradi u skupini ljudi su prepoznatljivo osobno ime i prezime (ili samo osobno ime) koje upućuje uglavnom na stvarne osobe koje su postojale / koje postoje i nerijetko na nestvarne osobe (likove) preuzete iz pop-kulture (*Flash Gordon, Zagor Tenei*), književnosti i filma (*Draž Katalenić*), mitologije (*Svarog Svarog*) i dr.

Bečki Konjušar, Bratstvo Jedinstvo, Kripto Kinta, Pro Palestinac, Slava Ukrajini

(d) strani izvanjezični opći pojam¹⁰ u nadimku:

Ajem Runner, Ariel Ben, Arpad Boni, Boss Meg, Crovatius Crovatinovich, Cynical Bstard, Čif Torrente, Dynasty Anii, Eddy Fortunato, El Cabre, En Nar, Eu Direct, Fo Zhon, Gigo Googs, Johnny Quid, Les Claypool, Nix Pix, Okljež Muguđ, Old Domo, Old Firm, Pomper Težoro, Ripper Ro, Rock Dick, Roland Great, Snoopy Schneuser, Stephan Grgoinamol, Zen Comenter

(e) hrvatski izvanjezični opći pojam u nadimku:

Agent Sova, Čudna Biljka, Foto-Dokumentacija, Izvršni Dopredsjednik, Klaun Klaun, Kripto Kinta, Lički Krkan, Ludi Milojko, Martin Muhica, Mate Katriga, Mate Matun, Mrgud Luka, Nadzorna Stanica, Nebitan Ja, Neurotično Govedo, Nova Zora, Objektivni Pokazatelj, Odnija Prišu, Polarni Pas, Protiv Rata, Robert Trener, Satan Panon-ski, Sin Pripobožni, Slavka Radosna, Slučajni Prolaznik, Stari Pjer, Šokac Boem, Tamo Neki, Vrlo Važan, Vučja Jazbina, Žika Vodeničar, Žorž Sjena

(f) novogovorne tvorenice¹¹ i jasne analogije u postanku nadimka:

Joe Curton, Joe Kakica, Johan Penisic, Ljevičarska Plačičkapi, Naki-tu Minajashi, Nakitu Michichi, Serkedžija Karaklajić, Stomu Gromova, Toni Prconi, Trazi Dobices, Zlatan Krupić

Kreiranje nadimaka izvanjezična je činjenica, pa su tako jasne sociološke domene motivirale postanak brojnih nadimaka. Te su sociološke domene klasificirane u tri skupine: (a) ljudi, (b) mjesta i (c) događaji. Posebnu daljnju pozornost za nove opise traži skupina ljudi jer je potvrdila iznimnu kreativnost u stvaranju i izboru nadimka. Mjesta u nadimku prepoznaju se kao domaća i strana te je nevelik broj zabilježenih primjera s mjestom u sastavu nadimka. Događaji u

¹⁰ Iz nadimka se prepoznaje pojam iz stranoga jezika, uglavnom iz engleskoga, koji je izvanjezično motiviran, a ne jezično u procesu postanka nadimka. Isto je i za skupinu u kojoj se prepoznaje izvanjezično motiviran pojam iz hrvatskoga jezika korišten pri kreiranju nadimka.

¹¹ Hrvatska odrednica *novogovorne tvorenice* preuzeta iz poljske onomastičke literature prema Burska Ratajczyk (2000: 5–23)

nadimku prepoznaju se i vezani su uz područja bliže i dalje domaće i svjetske povijesti.

Kreativnost pri postanku čine zabilježeni zanimljivi primjeri koji upućuju na socioonomastičke inovacije pa je tako u korpusu zabilježeno: Andrej Plenković i Aleksandar Vučić > *Andrey Vučyć*, Chuck Norris > *Chucky Norry*, Marko Livaja > *Čarobnjak Livaja*, Michael Air Jordan > *Jordan Air*, Zdravko Mamić > *Maminjo Kralj*, Margaret Thatcher > *Margaret Tračer*, Matija Babić > *Mutija Bubić*, Alojzije Stepinac > *Štefek Stepinec*, Adolf Hitler i Vladimir Putin > *Vladolf Putler* i dr.).

(3) socioonomastička određenost motiviranosti nadimka

Nadimci koje sebi dodjeljuju korisnici na društvenim mrežama potvrđeni su postankom i izrazom kao izravan odraz niza konteksta. Ti su konteksti društveno i kulturološki određeni, ali su u novija vremena određeni i situacijskim kontekstima prenesenima na govornike i na njihovo jezično ponašanje posredovanjem javnih servisa (medija) informiranja.¹² Po tome je načelu kontekstualizacije moguća socioonomastička razradba nadimaka kreiranih na društvenim mrežama. U nadimcima ekscerpiranima za potrebe ovoga rada potvrđena je njihova semantičnost, emocionalnost, ekspresivnost, spontanost, ali i njihova promjenjivost i kratkoročna stabilnost. Ta su se dva segmenta, promjenjivost i nestabilnost nadimaka, u virtualnoj komunikaciji pokazala plodnima za uspostavu socioonomastičke klasifikacije prema kontekstulanoj podjeli na određenost koja je u nadimku.¹³

(a) društvena određenost:

Alija Sirotanović, Andrey Vučyć, Bečki Konjušar, Bratstvo Jedinstvo, Isus Krist, Izvršni Dopredsjednik, Kripto Kinta, Krt ica, Lički Krkan, Ljevičarska Plačičkapi, Margaret Tračer, Mostar HRHB, Mutija Bubić, Nadzorna Stanica, Nova Zora, Objektivni Pokazatelj, Pro Palestinac, Protiv Rata, Sin Pripobožni, Trazi Dobices, Vladolf Putler, Vrlo Važan, Vučja Jazbina, Zlatan Krupić, Istina Samo istina, Iz Vedra

¹² Najbolji primjeri takvih situacijskih konteksta, a koji su preneseni na korisnike putem javnih servisa informiranja vidljivi su u nadimcima *DI SI RADOŠTI* i *Slavka Radosna*.

¹³ Konteksti su određeni s obzirom na vidljivost elemenata iz nadimka koji su: (a) društvene pojave i događaji, (b) kulturna domaća i strana prošlost i sadašnjost te (c) situacije iz domaće i strane starije i novije stvarnosti prenesene posredstvom informativnih medija.

Neba, Jozef Manolic III, Kulture i Napretka, Nitko I Nista, Ovca Koja Bleji, Southern Fact Checker, Theodore John Kaczynski, J. Bezbožny.

(b) kulturološka određenost:¹⁴

Draž Katalenić, Fabio Cappelo, Il Postino, Ivo Robić, John Wayne, Jordan Air, Juraj Dalmatinac, Ko Kolo, Lepa Lukic, Odnija Prišu, Pavao Sveti, Perun Veles,¹⁵ Pukštas Dambrauskas, River Finiks, Satan Panonski, Svarog Svarog, Šokac Boem, Štefek Stepinec, Tony Montana, Valerije Dioklecijan, Zagor Tenei, Glavoć na Brudet, Uvijek Svoj 22, Vuk Wegeta Rihannac, Istančan Ukus za Neukus, Volim te Grade Jedini Moj, Q Borg, Terminator X, Na K.

(c) medijsko-situacijska određenost:

Maminjo Kralj, Slava Ukrajini, Slavka Radosna, Anemija u Gaćama, DI SI RADOSTI, Nikad kao Bane, Putler i Trumpler se Prče.

Vrijeme, prostor i događaji odredili su društveni, kulturni i medijsko-situacijski kontekst pri kreiranju (izboru) nadimaka u kojima se prepoznaju društveni događaji (iz novije i starije prošlosti), kulturno prepoznatljivi obrasci i medijsko-situacijski trenutci, a koji se dalje mogu promatrati istodobno kao svojevrsni hibridi društveno-kulturne određenosti konteksta u pojedinim nadimcima.

Promatrani nadimci potvrđeni su kao individualni proizvod pojedinaca; svaki korisnik društvenih mreža kreirao ih je osobno i takav način postanka traži uspostavu novih klasifikacijskih modela za opise tih novodobnih nadimaka. U modeliranju lingvističkoga opisa promatranih nadimaka, stavljajući ih postankom u izvanjezičnu stvarnost, mogućim se djelomično potvrđuje model koji polazi od leksičke univerbizacije kao postupaka (i rezultata) pretvaranja višečlanih sintaktičkih konstrukcija u jednu jedinu riječ tvorbenim sredstvima (Čorić 1991: 327; prema Runjaić i Štebih Golub 2018: 387) odnosno od univerbizacije kao procesa nastajanja nove antroponimske skupine nadimaka na društvenim mrežama (Mikić Čolić 2018: 242). Temeljna je razlika postanka u odnosu na leksič-

¹⁴ Iako troječni i višerječni nadimci nisu obuhvaćeni klasifikacijom, donose se u ovoj klasifikacijskoj skupini iznimno zabilježeni troječni i višerječni primjeri nadimaka kako bi se potvrdila određenost konteksta nadimka kao u primjerima *Glavoć Na Brudet, Uvijek Svoj 22, Vuk Wegeta Rihannac, Istančan Ukus Za Neukus, Volim Te Grade Jedini Moj*.

¹⁵ U slavenskoj mitologiji Veles je bog vode i zemlje i u stalnome ratu s bogom munje i gromova Perunom (usp. Belaj 1998: 28).

ku univerbizaciju u tomu što nadimci u virtualnome prostoru nastaju stapanjem niza (više) različitih (izvan)jezičnih elemenata. Za opise načina postanka tih novih nadimaka u virtualnome prostoru moguća je uspostava pojma *unionimizacija* koji bi predstavljao proces(e) kombiniranja nizova (izvan)jezičnih elemenata u nadimak sastavljen od dvaju elemenata (riječi).¹⁶ Promatranje postanka ekscerpiranih nadimaka otvorilo je više metodoloških pitanja povezanih s daljnjim postavljanjem klasifikacijskih skupina u postanku nadimaka ponajprije zbog njihova afektivnoga naboja u trenutku kreiranja unutar virtualne stvarnosti.

4.2. Stilojezična obilježja

Na primjeru analiziranih nadimaka, a sad i stilojezičnih obilježja, potvrdila se izjava Marka Zuckerberga, osnivača stranice *Facebook*, da je bit društvenih mreža u digitalnom svijetu stvoriti okruženje „gradskog trga” koji bi onda simulirao nekadašnje trgove na kojima su ljudi komentirali aktualna, najčešće, politička događanja (Dwoskin 2019). Taj vid svakodnevne, neformalne komunikacije bio je dijelom razgovornoga stila koji se kao takav zrcali u tzv. *netspeak* komunikaciji stvarajući hibridni oblik između pisma i razgovora ili pisanoga i usmenoga medija koji karakterizira određen otklon od standarda ili zakonitosti svojstvenih pisanome jeziku. Pojam *netspeak* uvodi David Crystal (2001) kao treći medij koji objedinjuje pisanje i govor, ali ne kao i njihov spoj. Pleše (2002), usko vezano uz navedeni pojam, spominje i tzv. *written speech* ili *spoken message*. Silić (2006), nadalje, spominje pojmove „usmeni govor” ili „pisani govor” čime se dobivaju govorenorazgovorni (ili usmenorazgovorni) i pisanorazgovorni oblici govora nositelja standardnoga jezika. Osim toga, zakonitosti pisanoga jezika nisu jednake zakonitostima govorenog jezika i obrnuto, ono što vrijedi za jedno, ne mora vrijediti za drugo. O razlikama se može govoriti na svim jezičnim razinama, od fonološke do leksičke. Kovačević i Badurina (2001) navode teoriju o dvostrukoj klasifikaciji te upozoravaju na prožimanje govorenog i pisanog iskaza čime se dolazi do toga da se pisani iskaz ugleda u govoreni i obrnuto.

¹⁶ Postanak i kreiranje tro- i višerječnih nadimaka u virtualnoj stvarnosti traži širi sintaktički kontekst uklopiv u socioonomastički okvir jer su višerječne inovacijske pojavnice povezane s novijim vremenima i nisu u (tradicionalnim) antroponomastičkim pristupima.

Konkretno komentari na društvenim mrežama, s obzirom na to da se pišu „u hipu” i brzini (kao što se realizira i govor), obiluju tiskarskim, pravopisnim i gramatičkima pogreškama. Obiluju žargonizmima, a na sintaktičkome planu govori se i o eliptičnim rečenicama. U strogo formalnom smislu riječ je o pisanoj realizaciji koja se po mnogim značajkama približava usmenome govoru čije se značajke ogledaju u spomenutim *spoken message* (Crystal 2001), pod kojim se podrazumijeva veza između govorenih i pisanih oblika, a kako navodi Vrsaljko (2022), vidljiva je i u SMS-ovima. Taj je vid komunikacije, prema Siliću (2006), konkretan jer će se u njoj pojaviti ona jezična sredstva koja će biti u skladu s osobnim odnosom prema sadržaju poruke, a u apstraktnoj u skladu s neosobnim odnosom prema sadržaju poruke.

Crystal (2001) navodi kako je govor sam po sebi vremenski ograničen, spontan te se komunikacija odvija licem u lice, struktura mu je labava, podložan je trenutnoj korekciji i prozodijski izuzetno bogat. Pisanje je, s druge strane, uglavnom prostorno ograničeno, vizualno je dekontekstualizirano, struktura mu je razrađena i grafički bogata. Za *netspeak* komunikaciju značajno je da se oslanja i na govor i na pismo. Spomenuti autor dalje navodi pet značajnih situacija koje determiniraju uporabu jezika: *e-mail*, *chat-room*, forume, virtualni svijet te razne internetske portale. Nadalje, ni u jednoj od navedenih internetskih situacija nema propisanih komunikacijskih normi, nego ovise o korisnicima i konkretnim internetskim situacijama, diferenciranju tipova komunikacije, njihovome izrazu i sadržaju.

Jezična obilježja čitateljskih komentara na određena aktualna događanja objavljeni su te su najbliži govorenome iskazu. Ono po čemu se razlikuju jest to što se ne realiziraju u formi dijaloga, već se pišu „u hipu” ne očekujući odgovor drugoga čitatelja.

S obzirom na to da su jezična obilježja bliska govorenome iskazu, može ih se sagledavati u kontekstu govoreno-razgovornih značajki razgovornoga stila pa se u tome smislu posebice izdvajaju: (1) pravopisna obilježja; (2) fonološka obilježja; (3) nestandardnojezični izrazi; (4) stilske figure. Za potrebe istraživanja analizirano je tristo devetnaest (319) komentara mrežnoga medija *24 sata*.

(1) Pravopisna obilježja

Kako navodi Vrsaljko (2022), pisanje neslužbenih poruka daje mogućnost slobodnijeg shvaćanja norme ili njezina svjesna ili nesvjesna kršenja pa je tako među analiziranim komentarima 24 sata uočeno kako se ne vodi računa o pravopisnim pravilima, i to u sljedećim primjerima:

(1a) ...u trečem; ...VEČ; ...vodečih; Sudit će; Milanovič; ...plaćenici; ...šta Če Benčička; levičara; ...kako će se...

(1b) ...sad vec sve; ...iscekujem; ...politicke fasade; ...cavao; ...ne cu di me ... najvece zlo, za vas je milanovic andjel

Nerazlikovanje glasova č i ć česta je pojava službene, ali i redovita neslužbene komunikacije, kao što je i vidljivo u navedenim primjerima (1a). Nebilježjenje dijakritičkih znakova moglo bi se nazvati kompromisnim rješenjem svih korisnika mrežnih stranica (1b).

(1c) ...umješao; Vrijeme; Snjeg; predsjedovanja; cvijetale, čovijek

U navedenim primjerima vidljivo je nerazlikovanje glasova ije/je/e (*umješao*, *vrijeme*; *snjeg*, *predsjedovanja* – iako je izgovor sloga dug, piše se je; u primjerima *cvijetale* i *čovijek* iako je slog kratak, piše se ije).

(1d) *plenki je ...iz tuzle; ...crnu goru; ...goli otok; ...svih hrvata; ...hrvati se boje; ...turci; ...mongoli; ...huni, mlečani, srbi; milan; na trnju; ... da ne završi u remetincu; predsjednice zastiti nas od besmislenog rata; stisla se guza...*

O pisanju velikoga i maloga početnog slova također se ne vodi računa, i to u pisanju nadimaka (*plenki*), zemljopisnih imena (*tuzla, crna gora...*), imena stanovnika i pripadnika naroda (*hrvati, turci* itd.), imena dijelova grada (*remetinec, trnje*), prve riječi u rečenici itd.

(1e) ...nedajte; neznaš; nemožemo; Nemože se; Neznaju ...nebi glaso; ...sad nebi, ...da nebude,

(1f) ...odtamo ona ; ...kad ubosni i izbosne; ...teraj bandu ubosnu; ...snećim.

U primjerima skupine (1e), iako zaniijekani, glagoli se pišu kao jednorječnice (*nedajte, neznaš* i sl.). Isti slučaj je i s pisanjem prijedloga u primjerima (1f);

iako su sveze riječi u prijedložnoj funkciji, umjesto kao višerječnice, pišu se kao jednorječnice.

(1g) ...za *Hdz, Hrv, Hr; Eu; bih (BiH); sdg; sds.*

(1h) *ADZ-e, hdz-u; Adeze; hadezea; Hdza; Adezetovu; tv veu.*

U prvoj skupini primjera navodi se kako u pisanju pokrata uglavnom se samo prva riječ piše velikim početnim slovom, ili se sve sastavnice pišu malim početnim slovom dok u pisanju oblika pokrata i njihovih izvedenica u primjerima (1h) ili se piše padežni nastavak sa spojnicom, ili se, kao u ostalim primjerima, uglavnom ne stavlja spojnica.

(1i) ...*nije ništa napravio ali nije ni Krao!; sa obitelji a radnim danom; ... duznost a nekima; Laju a ne grizu...*

(1j) *TK želi glasat taj će naći način mislim da će mo...; Ako Gospodin dođe na vlast zabraniće nam sve blagdane i Božić i Uskrs sosta nam liči da svog brata Dodiga; Da je bi tako bahat prije 30-tak godina nikad nebi postao...*

(1k) ...*e gospodo onda vi niste; Bravo Zoki majstore vidi se da si zrasel na trnju...; Kolinda vrati se; BRAVO MILANOVIĆU; Naprijed Zokiiiiii; predsjednice zastiti nas.*

U navedenim se primjerima (1i) ne vodi računa o pisanju zareza nakon suprotnih veznika. Također se zarez ne bilježi ni u slučajevima kada su složene surečenice u inverziji (primjer (1j)), ni u obveznoj uporabi zareza pri uvođenju neovisnih rečeničnih dijelova, konkretno riječi u vokativu (primjer (1k)).

(1l) *u ovoj državi sve se može ako si u hdz možeš krasti koliko možeš..možeš bespravno gradit..u biti ssve možeš..kako sad nebi moglo molim lijepo budite normalni; Datum paše nisam na godišnjem da si i to malo ljepote uživanja ne pkvarim.*

Zarez se ne piše u nizanju između riječi, rečeničnih dijelova, zavisnih surečenica i sl.

(1m)...*u štali s konjima , te su taj dan...oteli ocu , kriomice ga dali...; ...sustav je bitan , a za; ...glavu , ne nosi on slamnati šešir , nego krunu i to zlatnu; ...predsjednik . Sve na svoje ime i pojavu. Ili ga voliš , ilio ne . Čovjek je lider.*

(1n) *ko **krastaci, Milki** vas dere; ...**protutežu, ovom**; stvari, iz svake **izjave, puno...**; Zar nije **dovoljno, kada** je SOVA, poznati stric; koji **svi, sa** Milanovićem.*

Bjelina je prazno mjesto u tekstu iza točke, zareza, dvotočke, trotočke itd. U navedenim primjerima vidljivo je kako se bjeline uglavnom bilježe s obje strane interpunkcijskih znakova, zareza i točke. Osim nepotrebnih bjelina, uglavnom se o njima ne vodi računa kada bi ih trebalo navesti kao u posljednjoj seriji primjera.

(2) Fonološka obilježja

Fonološka obilježja proučavanih komentara također poprimaju značajke govoreno-razgovornih oblika razgovornoga stila. Naime, kako neformalni govor prirodno teži ekonomiji govornih napora, tome svakako pridonosi i eliptičnost govora koja se, kako navodi Vrsaljko (2022), ostvaruje izostavljanjem podataka koji ne narušavaju komunikaciju, ali će rezultirati fonološkim redukcijama i kontrakcijama.

(2a) *za koga **glasat**; ...sve će **pokrast**; moraju se **fokusirat**; moraju **mislit**; **jel** moguće;...**jel** stvarno*

Redukcija samoglasnika najčešće se bilježi u završnome *i* u infinitivu (*glasat...*) ili u pisanju čestice *li* (*jel*). Očekivano, pisanje izostavnika u navedenim primjerima nije zabilježeno. U navedenim slučajevima, kada dolazi do skraćivanja na kraju riječi, može se govoriti i o apokopi.

(2b) *Ko balavce; ...ko **krastaci**; ...**politika ko lutrija**; ...ko Vučić*

(2c) *Moš **mislit**; Moš biti crven; moš govorit...*

U primjerima (2a) dolazi do redukcije samoglasnika dok u primjerima (2c) dolazi do sažimanja u pisanju glagola *moći* kada se nalaze u ulozu upitnih čestica.

(2d) *... **Blajburg**; **Brisel**; **Precjednik, hrvacki***

Pri pisanju komentara čitatelji često pribjegavaju fonetskom načinu pisanja, pretpostavlja se da je razlog neznanje o načinu pisanja u izvornom jeziku ili nepoznavanje standardnojezičnih pravila kao u primjerima *precjednik* ili *hrvacki*

(3) Nestandardnojezični izrazi

Posebnosti istraživane građe ogledaju se i u uporabi nestandardnojezičnih izraza koji podrazumijevaju razne barbarizme i žargonizme (Silić 2006 prema Vrsaljko 2022), međutim, s obzirom na to da je velik broj barbarizama¹⁷ preuzet iz engleskoga jezika (anglizmi)¹⁸ koje postaju dijelom proučavanih pisano-razgovornih elemenata istraživanjem su zabilježeni sljedeći primjeri:

(3a) ...ušao u *fajt*; ...sa sky *kolom*; ...stari *frend*, ...baš su *kul*

(3b) *dream team*; *RUSSIA IS COMING*; *WAKE UP...*; *Drama queen*; *politicki sow*

Uglavnom je riječ o onima čiji su se izrazi fonetizirali, kao primjer *fajt*, koji ulazi u kategoriju izraza koji su se pravopisno prilagodili glasnovnomu sustavu hrvatskoga jezika kao riječi koje završavaju suglasničkim skupovima: *cl, bl, dl, gl, kl, st, jl, js, jn, ft, jt, jn*, npr. *fajl* – ‘dokument’; *mejl* – ‘elektronička pošta’ i sl.

Niz primjera navodi se izvorno, a razloge njihove pretjerane uporabe Drljača Margić (2011: 59) vide u tome što za razliku od „autohtonih engleske riječi asociiraju na globalno, moderno, razvijeno i inovativno”; primjerice riječi *manager* i *stage* zvuče modernije i privlačnije od hrvatskih riječi *voditelj* i *pozornica*.

(4) Stilske figure

(4a) *Samo GA vi gutajte; Oči ispadaju od straha; kome guza gace zvace?*

(4b) *Anemični alibaba ; anemični udbaš; ...briselsku podrepnu muhu*

Najveći broj stilskih figura uglavnom su figure misli i riječi, i to različite metafore kao primjerice sintaktičke sinonimije metaforičkog karaktera ili frazeologizirani izrazi poput *oči ispadaju od straha* (4a). U tu se kategoriju također ubrajaju i metaforični izrazi kojima se aludira na različite osobine (4b).

¹⁷ Barbarizmi se definiraju kao „(...) tuđa, loša riječ u jeziku, tuđica”, odnosno „(...) konstrukcija, izraz, preuzeti iz drugoga jezika te nisu svojstveni jeziku u koji su ušli ili u kojem su uporabljeni.” (Simeon 1969: 143). U *Rječniku jezikoslovnoga nazivlja* (2024: 37) barbarizmi se definiraju kao „nepotrebne tuđice ili sintaktička konstrukcija preuzeta iz stranoga jezika.”

¹⁸ Posuđenice obuhvaćaju tuđice, prilagođenice i usvojenice. S obzirom na jezik iz kojeg dolaze dijele se na angлизme, talijanizme itd. (Barić i dr. 1999: 282).

(4c) *Oooooooooo bozee; Tako jeeee idemo Milaneeeeeeee; Stisla se guza-
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa; Tooooo legendo!!!*

(4d) *ŠATORAŠI DIŽU I ŠATORE; TO Zoki! TOOOOOOOOOOOOOOO! Ovo
je ravno DRŽAVNOM UDARU; I Hrvatskoj je BANDITIZAM i lopovluk
učinio svoje !!; Ode MOŽEMO u Honduras*

U cilju postizanje emocionalne ekspresivnosti, odnosno kao zamjena za različite emocionalne reakcije, stvarne, govorene situacije, čitatelji često pribjegavaju redupliciranju, najčešće vokala (primjer (4c)) te pisanju velikih tiskanih slova (primjer (4d)).

5. Zaključak

Predviđanja i pretpostavke sociologa i lingvista s početka ovoga stoljeća pokazali su se opravdanim jer se danas potvrđuje da su društvene mreže dovele, uz onu tehnološku, i do jezične revolucije u općedruštvenoj komunikaciji. Društvo je danas u umreženoj komunikaciji koju realizira na različite načine, a jedna od njih je aktivno sudjelovanje s kreiranim nadimkom u komentiranju događaja. U radu se krenulo od studije slučaja na objavljenu izvanrednu vijest koja je izazvala niz komentara korisnika. Glavni cilj rada bio je usmjeren na opis(e) jezičnoga ponašanja komentatora s kreiranim nadimcima. Potvrđeno je da jezik društvenih mreža poprima nova obilježja te, parafrazirajući izjavu visokoga hrvatskoga političkoga dužnosnika iz naslova rada, postaje moćno oružje u komunikaciji u nepreglednom prostoru. Spontanost sastavljanja komentara i izbor nadimaka te jezično-stilske značajke potvrđuju dominantan utjecaj govor(e)no-razgovornih značajki i da je današnji jezik u virtualnoj komunikaciji uvelike izmijenjen. Osim novina u jezičnome ponašanju korisnika, razloge promjenama u jeziku valja tražiti i u neograničenoj slobodi izražavanja bez kontrolnoga pregleda jezičnoga sadržaja prije njegove objave. Kreirani komentari i nadimci potvrdili su u konačnici bezvremenost i neograničenost virtualne komunikacije koja će i u budućnosti biti pogodan medij za kreiranje (nekih) novih i drugačijih jezično-izražajnih formi.

Literatura

- AINIALA, TERHI. 2016. Names in Society. *The Oxford Handbook of Names and Naming*. Ur. Hough, Carole. Oxford University Press. Oxford. 371–381. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199656431.013.27>.
- AINIALA, TERHI; ÖSTMAN, JAN-OLA (UR.). 2017. *Socio-onomastics and pragmatics. The pragmatics of names*. John Benjamins Publishing Company. Amsterdam – New York. <https://doi.org/10.1075/pbns.275>.
- AINIALA, TERHI; NEVALA, MINNA. 2023. Social representing and naming in sociocultural discourse. *Nordisk tidskrift för socioonomastik / Nordic Journal of Socio-Onomastics* 8. 5–12. <https://doi.org/10.59589/noso.32023.14398>.
- BARIĆ, EUGENIJA I DR. 1997. *Hrvatska gramatika*. Školska knjiga. Zagreb.
- BELAJ, VITOMIR. 1998. *Hod kroz godinu, mitska pozadina hrvatskih narodnih vjerovanja i običaja*. Golden Marketing. Zagreb.
- BROZOVIĆ RONČEVIĆ, DUNJA; ŽIĆ FUCHS, MILENA. 2003–2004. Metafora i metonimija kao poticaj u procesu imenovanja. *Folia onomastica Croatica* 12/13. 91–104.
- BURSKA RATAJCZYK, BEATA. 2000. Magia słowa – neologizmy nazewnicze w utworach artystycznych dla dzieci. *Rozprawy Komisji Językowej Łódzkiego Towarzystwa Naukowego* 45. 5–23.
- CASTELLS, MANUEL. 2003. *Internet galaksija: razmišljanja o Internetu, poslovanju i društvu*. Naklada Jesenski i Turk – Hrvatsko sociološko društvo. Zagreb.
- CIEŚLIKOWA, ALEKSANDRA. 1992. Rodzaje ekspresji w tworzeniu nazw osobowych. *Polonica* 15. 111–119.
- CIEŚLIKOWA, ALEKSANDRA. 1998. *Przezwiśka [hasło]. Polskie nazwy własne. Encyklopedia*. Ur. Rzetelska Feleszko, Ewa. Polska Akademia Nauki. Kraków. 119–133.
- CRYSTAL, DAVID. 2001. *Language and the Internet*. Cambridge University Press. Cambridge. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139164771>.
- ČILAŠ ŠIMPRAGA, ANKICA. 2011. Osobni nadimci u seoskoj sredini na primjeru Promine. *Folia onomastica Croatica* 20. 21–48.
- DWOSKIN, ELIZABETH. 2019. How social media's business model helped the New Zealand massacre go viral. *Washington Post* (Mar, 18). <https://www.washingtonpost.com/technology/2019/03/18/how-social-medias-business-model-helped-new-zealand-massacre-go-viral/>.
- DRLJAČA MARGIĆ, BRANKA. 2011. Leksički paralelizam: je li opravdano govoriti o nepotrebnim posuđenicama (engleskoga podrijetla)? *Fluminensia: časopis za filološka istraživanja* 23/1. 53–66.
- FAIRCLOUGH, NORMAN. 1989. *Language and Power*. Longman. London.
- FAIRCLOUGH, NORMAN. 1995. *Media discourse*. Arnold. London.
- FAIRCLOUGH, NORMAN. 1996. *Rhetoric and Critical Discourse Analysis: A Reply to Titus*

- Ensink and Christoph Sauer. *Current Issues in Language & Society* 3/3. 286–289.
- FAIRCLOUGH, NORMAN. 2001. The Dialectics of Discourse. *Textus* 14/2. 3–10.
- FERNÁNDEZ JUNCAL, CARMEN. 2018. Evolution of Anthroponyms in an Area of Linguistic Transition: A Social-Onomastic Study. *Names* 66. 85–95. <https://doi.org/10.1080/00277738.2018.1453275>.
- GRBAVAC, JACINTA; GRBAVAC, VITOMIR. 2014. Pojava društvenih mreža kao globalnog komunikacijskog fenomena. *Media, culture and public relations* 5/2. 206–219.
- HUTCHBY, IAN. 1996. Power in discourse: the case of arguments on a British talk radio show. *Discourse & Society* 7/4. 481–497. <https://doi.org/10.1177/0957926596007004003>.
- HUTCHBY, IAN. 2001. *Conversation and Technology: From the Telephone to the Internet*. Polity Press. Cambridge.
- HUTCHBY, IAN. 2005. *Media Talk: Conversation Analysis and the Study of Broadcasting*. Open University Press. New York.
- KHAN, TARIQ. 2018. The Names of Virtual Communities: A Linguistic cum Socio-Onomastic Analysis. *Global Journal of Multidisciplinary Studies* 3/9. 456–465.
- KOSYL, CZESŁAW. 1993. Nazwy osobowe [hasło]. *Encyklopedia kultury polskiej XX wieku. Współczesny język polski*. Ur. Bartmiński, Jerzy. Wiedza o Kulturze. Wrocław. 423–437.
- KOVAČEVIĆ, MARINA; BADURINA, LADA. 2001. *Raslojavanje jezične stvarnosti*. Izdavački centar. Rijeka.
- KURTALIĆ, INES. 2018. *Kako pripadnici generacije Z koriste društvene mreže*. Doktorski rad. Sveučilište u Puli, Fakultet ekonomije i turizma Mijo Mirković. Pula.
- MIKIĆ ČOLIĆ, ANA. 2018. Tvorbeni postupci u žargonu: jezična kreativnost i/ili posuđivanje. *Od norme do uporabe 1: Zbornik radova sa znanstvenoga skupa Od norme do uporabe*. Ur. Mlikota, Jadranka. Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku. Osijek. 232–252.
- MILROY, LESLEY; GORDON, MATTHEW. 2003. *Sociolinguistics: Methods and Interpretation*. Blackwell Publishing. Oxford. <https://doi.org/10.1002/9780470758359>.
- OSMANBEGOVIĆ, EDIN. 2011. Aspekti ranjivosti korisničkih podataka na društvenim mrežama – slučaj Bosne i Hercegovine. *Tranzicija* 13/28. 70–79.
- PINTARIĆ, NEDA, 2010. Tvorbeni postupci u poljskom i hrvatskom razgovornom jeziku. *Filologija* 55. 89–104.
- PLEŠE, IVA. 2002. Tijelo od riječi: elektronička poruka kao medij intime? *Narodna umjetnost* 3/2. 53–76.
- PRAPROTNIK, TADEJ. 2004. Kako razumjeti identitet u anonimnoj kompjuterski posredovanoj komunikaciji. *Revija za sociologiju* 35/1–2. 1–11.
- PRAPROTNIK, TADEJ. 2007. Jezik u (kon)tekstu računalno posredovane komunikacije. *Medijska istraživanja* 13/2. 85–95.
- Rječnik jezikoslovnoga nazivlja*. 2024. Ur. Mihaljević, Milica; Hudeček, Lana. Institut

za hrvatski jezik. Zagreb.

RUNJAIĆ, SINIŠA; ŠTEBIH GOLUB, BARBARA. 2018. Univerbizacija u hrvatskom nazivlju. *Univerbacija / Univerbizacija u slavenskim jezicima: zbornik radova*. Ur. Šehović, Amela. Slavistički komitet. Sarajevo. 385–399.

SILIĆ, JOSIP. 2006. *Funkcionalni stilovi standardnoga jezika*. Disput. Zagreb.

SIMEON, RIKARD. 1969. *Enciklopedijski rječnik lingvističkih naziva*. Matica hrvatska. Zagreb.

ŠIMUNOVIĆ, PETAR, 2003. Nadimci u Hrvata. *Govor* 20/1–2. 421–429.

ŠKILJAN, DUBRAVKO. 2000. *Javni jezik*. Izdanja Antibarbarus. Zagreb.

VAN LANGENDONCK, WILLY. 2007. A Pragmatic-Semantic-Syntactic Analysis of Names. *Acta Onomastica XLVIII*. 165–176.

VIDAK, IVANA. 2014. Facebook, komunikacija 21. stoljeća. *Praktični menadžment: stručni časopis za teoriju i praksu menadžmenta* 5/1. 48–52.

VODANOVIĆ, BARBARA. 2017. Osobni nadimak, figura za društveno uvjetovani kontekst (na primjeru nadimaka s otoka Pašmana). *Folia onomastica Croatica* 26. 139–155.

VRSALJKO, SLAVICA. 2022. *O značajkama razgovornoga stila hrvatskoga jezika*. Sveučilište u Zadru. Zadar.

***My Speech Will Be My Most Powerful Weapon* – Socioonomastic, Stylistic and Linguistic Features of Social Media Usernames and Comments**

Abstract

Social networks have become central hubs of communication in the modern world. The launch of Facebook in 2004 initiated a revolution in communication within the so-called virtual space. Today, alongside the somewhat outdated Facebook, more relevant platforms for virtual communication include YouTube, Instagram, TikTok, Snapchat, and others. Their mode of operation has led to significant shifts in the communication paradigm, as they enable millions of users to simultaneously follow and participate in interactions. A common feature of these platforms in the virtual space is the requirement for user registration and profile creation; that is, by registering, users select (or create) a username to freely engage in communication, follow or seek information, and share content within the virtual space. A registered user can participate in virtual communication as a creator of topics and discussions, and it is precisely this aspect of communication that is examined in this study. Using a case study approach, the linguistic behaviour of registered users on two selected social networks is observed and analysed through discussions that emerged in the comments section following the publication of breaking news in March 2024. The research focuses on and analyses two

levels within the comments: (1) the usernames created by users and (2) the language and style of commenting.

Ključne riječi: društvene mreže, studija slučaja, internetski komentari, nadimci korisnika, socioonomastička obilježja, stilojezična obilježja

Keywords: social networks; case study, online comments, nicknames, socio-onomastic features, stylistic and linguistic features